

ΑΥΤΗ Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΕΧΕΙ ΒΑΡΗΚΟΪΑ ΣΤΟΝ ΣΕΞΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΑ

Το περιστατικό εκτυλίσσεται σε ένα πλαίσιο καθ' όλα συνηθισμένο: Πρωταγωνίστρια μια από εμάς, φοιτήτρια, που, μετά από χαμένες ώρες στην αναζήτηση δουλειάς για να καλύψει το κόστος ζωής της, γίνεται και εργαζόμενη με πολλαπλά καθήκοντα στον κλάδο των ακουστικών βαρηκοΐας. Στην άλλη πλευρά, ένα αφεντικό, ένας καθημερινός άνδρας: έλληνας πολίτης, σύζυγος, πατέρας κλπ. Η σχέση δομείται σύμφωνα με τα επιβεβλημένα εργασιακά πρότυπα: ανασφάλιστη εργασία, ελαστικά ωράρια, ανάθεση πολλαπλών αρμοδιοτήτων· όλα επενδυμένα με τα συνηθισμένα επιχειρήματα των αφεντικών πως πρέπει να παλεύουμε μαζί(!) για το καλό της επιχείρησής «μας»(!;) που συγκαλύπτουν την εργασιακή εκμετάλλευση από μέρους της εργοδοσίας. Τελικά, ξεκινά μια έμφυλη επιθετική συμπεριφορά που περιλαμβάνει σεξιστικά σχόλια, «αθώα» αγγίγματα και άλλες συμπεριφορές αρρενωπής επιβολής. Σταδιακά, γίνεται όλο και πιο έντονη η επίθεση, με αποτέλεσμα τη ρητή εναντίωση της εργαζόμενης σε τέτοιου είδους συμπεριφορές και την προσπάθεια οριοθέτησης της σχέσης ως ξεκάθαρα και αποκλειστικά εργασιακής. Ο καθημερινός προοδευτικός έλληνα, από την άλλη, διατείνεται πως οι προθέσεις και οι πράξεις του συμβαδίζουν με τις αντιλήψεις της εκσυγχρονισμένης ελληνικής κοινωνίας [για το συγκεκριμένο ήμασταν σίγουρες ούτως ή άλλως...] και την κατηγορεί για συντηρητισμό. Το ποτήρι ξεχείλισε όταν, παρά τις επανειλημμένες αντιδράσεις και εναντιώσεις της εργαζόμενης σε τέτοιου είδους πατριαρχικές συμπεριφορές που επιβάλλονται και κυριαρχούν πάνω μας, αποφάσισε να παραβιάσει με ακόμα μεγαλύτερη επιθετικότητα τον χώρο της, παραβιάζοντας τα όρια που η ίδια έχει θέσει ξεκάθαρα.

*

Τα περιστατικά «σεξουαλικής παρενόχλησης», όπως καθ' ευφημισμό έχουν καταχωρηθεί στο ποινικό λεξιλόγιο, δεν προκύπτουν από τον ουρανό, από κάποιους «τρελούς» ή «ανώμαλους». Η σεξουαλική βία, από τον διαρκή φόβο για το τί μπορεί να σου συμβεί κάποιο βράδυ που γυρνάς μόνη σπίτι, τα κάθε λογής παραβιαστικά χάρδια, μέχρι την πιο επιθετική της έκφραση, τον βιασμό, αποτελούν εγγενή χαρακτηριστικά της πατριαρχικής κοινωνίας, που παράγει τα έμφυλα υποκείμενα εντός συγκεκριμένων κανονιστικών προτύπων. Έτσι, η σεξουαλική βία δεν συμβαίνει ως εξαίρεση, αλλά ως νόρμα, από καθημερινά έμφυλα υποκείμενα που επιτελούν το ανδρικό φύλο, όπως αυτό ορίζεται και αναπαράγεται εντός της συγκεκριμένης, στον χρόνο και στον χώρο, κοινωνίας. Μιας κοινωνίας που κατασκευάζει καθημερινά αρρενωπούς άντρες στα σχολεία, στα γήπεδα, στα μπουρδέλα, στα καφενεία. Άνδρες πάντα έτοιμους να επιβεβαιώσουν τον ανδρισμό τους πάνω στα σώματα των γυναικών ή όσων δεν χωράνε στις έμφυλες επιτελέσεις που ορίζουν τα σώματά μας και τη σημασία τους. Η σεξουαλική βία, είναι ακριβώς αυτό, βίαιη επιβολή πάνω στα σώματα μας. Τα επιχειρήματα περί «αχαλίνωτης σεξουαλικής όρεξης» ή «γυναικών που θέλουν και τα παθαίνουν», δεν κάνουν άλλο από το να φυσικοποιούν και να αναπαράγουν τα επιβεβλημένα κοινωνικά φύλα που μας ορίζουν ως «άνδρες» και «γυναίκες» και την έμφυλη καταπίεση ως συνεπαγωγή τους.

Όσον αφορά τους χώρους εργασίας, τα περιστατικά σεξουαλικής βίας αποτελούν μία ακόμη πτυχή της έμφυλης βίας που δέχονται οι γυναίκες στην ελληνική ετεροκανονική και σεξιστική κοινωνία, και μία ακόμη μορφή της υποτίμησης των γυναικών στην εργασία. Οι γυναίκες έχουν να αντιμετωπίσουν στους χώρους εργασίας τους –εκτός από τα εντατικοποιημένα ωράρια, την κακοπληρωμένη εργασία και τους κάθε λογής εκβιασμούς της εργοδοσίας που αντιμετωπίζουν και οι άντρες- μια σειρά από επιπρόσθετες καταπίεσεις. Όταν πουλάνε την εργατική τους δύναμη στο κάθε λογής μεγάλο ή μικρό αφεντικό, είναι αντιμέτωπες, επίσης, με τις κρατούσες σεξιστικές αντιλήψεις για το κοινωνικό τους φύλο και τους ρόλους που

πρέπει να επιτελούν (μηχανές αναπαραγωγής, αντικείμενα σεξουαλικής ηδονής, δούλες και κυρές, νοικοκυρές και μάνες) και με την ίδια την αντίληψη των αφεντικών πως οι γυναίκες εργαζόμενες είναι κτήμα τους και πως αγοράζοντας την εργατική τους δύναμη, αγοράζουν και τις σεξουαλικές τους υπηρεσίες. Αφεντικοί, δηλαδή, που επιδιώκουν την επιβολή εντός της εργασιακής σχέσης και μέσω της έμφυλης βίας που ασκούν πάνω στις εργαζόμενες τους.

Απέναντι σ' αυτήν την πραγματικότητα, την ανάγκη, δηλαδή, να αντιμετωπίσουμε σε κάθε πτυχή της καθημερινότητάς μας την έμφυλη βία (από τη διεκδίκηση της ύπαρξής μας στον δημόσιο χώρο, μέχρι τον τρόπο που χρειάζεται να συνυπάρχουμε και να ερχόμαστε αντιμέτωπες με σεξιστικές και μάτσο συμπεριφορές στην οικογένεια, τη σχολή και τη δουλειά μας), επιλέγουμε να μιλάμε και να πολεμάμε ανοιχτά με συλλογικούς όρους κάθε περιστατικό, κάθε επίθεση και κάθε πτυχή της έμφυλης υποτίμησής μας. Σπάζοντας τη σιωπή και αποβάλλοντας την ενοχοποιητική ρητορική που πλανάται γύρω από τα περιστατικά έμφυλης βίας. Η συνεχής προώθηση της αντίληψης ότι ευθυνόμαστε, συνδέεται με τη μισογύνικη στάση που συνοψίζεται στη φράση «πήγαινες γυρεύοντας». Με αυτόν τον τρόπο παύουν οι επιθέσεις αυτές να αναγνωρίζονται ως μέθοδοι επιβολής της ανδρικής κυριαρχίας και συγκαλύπτονται τα πραγματικά αίτιά τους. Σε όλες, λοιπόν, τις σεξουαλικές επιθέσεις απαντάμε με ευθεία και επιθετική αναμέτρηση.

ΚΑΤΩ ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΩΜΑΤΑ ΜΑΣ ΚΑΜΙΑ ΑΝΟΧΗ ΣΤΗ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΒΙΑ

αυτόνομο σχήμα ιστορικού-αρχαιολογικού